

1 Debat, discussie of dialoog

Op welke manier gaan jij en jouw teamgenoten met elkaar in gesprek?

Welke algemene gespreksvormen zijn er zoal?

Wat betekent dat voor de manier waarop jullie samenwerken en wat betekent dit voor het uiteindelijke resultaat van de samenwerking?

Werkvorm

De wijze waarop je al samenwerkend met elkaar in gesprek bent heeft niet alleen invloed op de opbrengsten van het gesprek. Het kan ook zeer bepalend zijn voor de sfeer en het verdere verloop van het samenwerkingsproces.

We onderscheiden drie basale gespreksvormen: debat, discussie of dialoog.

1. Sta stil bij de kenmerken die je meent te kennen van deze drie vormen van 'gespreksvoering': debat, discussie of dialoog (zie 'Uitleg')
2. Wat meen je dat de verschillen zijn tussen de drie? De voor- en nadelen?
3. Tot welke vorm ben je van nature (meer) geneigd? Weet je ook waarom?
4. Op welke manier zijn jullie als groep tot nu toe vooral in gesprek geweest?
5. Wat heeft dat opgeleverd met betrekking tot het doel van de samenwerking?
6. Gebruik onderstaande uitleg voor een bewuste keuze.

Uitleg

Een gesprek kan op verschillende manieren worden aangegaan. Afhankelijk van het doel en de doelgroep wordt ook de vorm bepaald. Bij een debat bijvoorbeeld, is de doelgroep vaak niet de gesprekspartner, maar het publiek. Om samen een stap verder te komen is de dialoog een van de beste gespreksvormen.

Debat

Als je debatteert ben je niet gericht om op een gezamenlijke uitkomst te eindigen. Je gebruikt argumenten om de ander en de toehoorders vooral van jouw gelijk te overtuigen.

Gevoelens van gelijkwaardigheid spelen niet een wezenlijke rol. Jij bent de beste en je weet het het beste. De ander heeft gewoon ongelijk. Echt geluisterd naar elkaar wordt er ook niet. De reactie van de ander dient vooral als aanleiding of opstapje om met behulp van argumenten het eigen gelijk nog sterker voor het voetlicht te brengen. Ook kun je zeggen dat er tijdens een debat niet veel interesse is in de onderbouwing van hetgeen beweerd wordt.

Men heeft het ook wel eens over debattechnieken. Wie hanteert het beste methodes om een ander te slim af te zijn en de toehoorders van het eigen gelijk te overtuigen.

Discussie

Als er sprake is van een discussie dan zul je merken dat ieder van de deelnemers vooraf zich al een mening heeft gevormd. Tijdens een discussie is het dan niet zo gemakkelijk de ander van gedachten te laten veranderen.

In tegenstelling tot een debat zullen deelnemers aan een discussie wel elkaar als gelijkwaardig ervaren. De discussie richt zich ook op elkaar en niet zo zeer op toehoorders of een publiek.

Echt stilgestaan bij argumenten wordt er niet. Er wordt niet wezenlijk geluisterd en je zult zien dat er ook weinig doorgevraagd wordt.

Regelmatig valt een 'ja-maar' te noteren wat in alle eerlijkheid eigenlijk een 'nee' is om vooral de eigen gedachtegang opnieuw te etaleren.

Het risico van een discussie is dat het neigt tot veel herhaling in steeds net wat andere bewoordingen. Elkaar laten uitpraten en beleefd zijn naar elkaar kan dan steeds verder onder druk komen te staan.

Dit kan zelfs leiden tot meer op de persoon gerichte uitlatingen. Iemand kan zich als 'slachtoffer' opstellen en aangeven dat de ander hem of haar niet serieus neemt of dat er naar hem of haar moedwillig niet geluisterd wordt.

Bij een discussie is er vaak sprake van dat de uitingen van de deelnemers gebaseerd zijn op visie, op onderliggende waarden en normen. Daar is het per definitie lastig om over eens te worden.

Een discussie kan nuttig zijn mits deze niet te lang wordt volgehouden. Het is goed om zo'n discussie om te laten slaan in een gesprek over het mogelijk honoreren van de verschillende belangen die er spelen. Tijd voor een dialoog.

Dialoog

Tijdens een dialoog wordt er echt geluisterd en draait het werkelijk om het spreken met elkaar.

Je probeert de ander echt te begrijpen. In plaats van elkaars argumenten aan te vechten is er meer ruimte voor aanvullende gedachten en opmerkingen.

Het voeren van een dialoog is gezien de emoties die op de loer liggen zoals bij een debat of discussie best een uitdaging.

Je kunt daarvoor verschillende technieken gebruiken.

1. het voeren van een socratisch gesprek (zie hulpmiddel elders)
2. je kunt een voorwerp gebruiken waarbij degene die het vasthoudt ook degene is die praat, net zolang tot er volledig begrip bij de spreker ervaren wordt. Hierbij luisteren de anderen of stellen ondersteunende vragen.
3. maak gebruik van ezelsbruggetjes om de regels voor het luisteren en spreken te onthouden (zie hulpmiddel elders)
4. maak gebruik van een onafhankelijke voorzitter die met name als opdracht heeft te bewaken dat de dialoog niet geleidelijk verschuift richting een discussie of een debat.